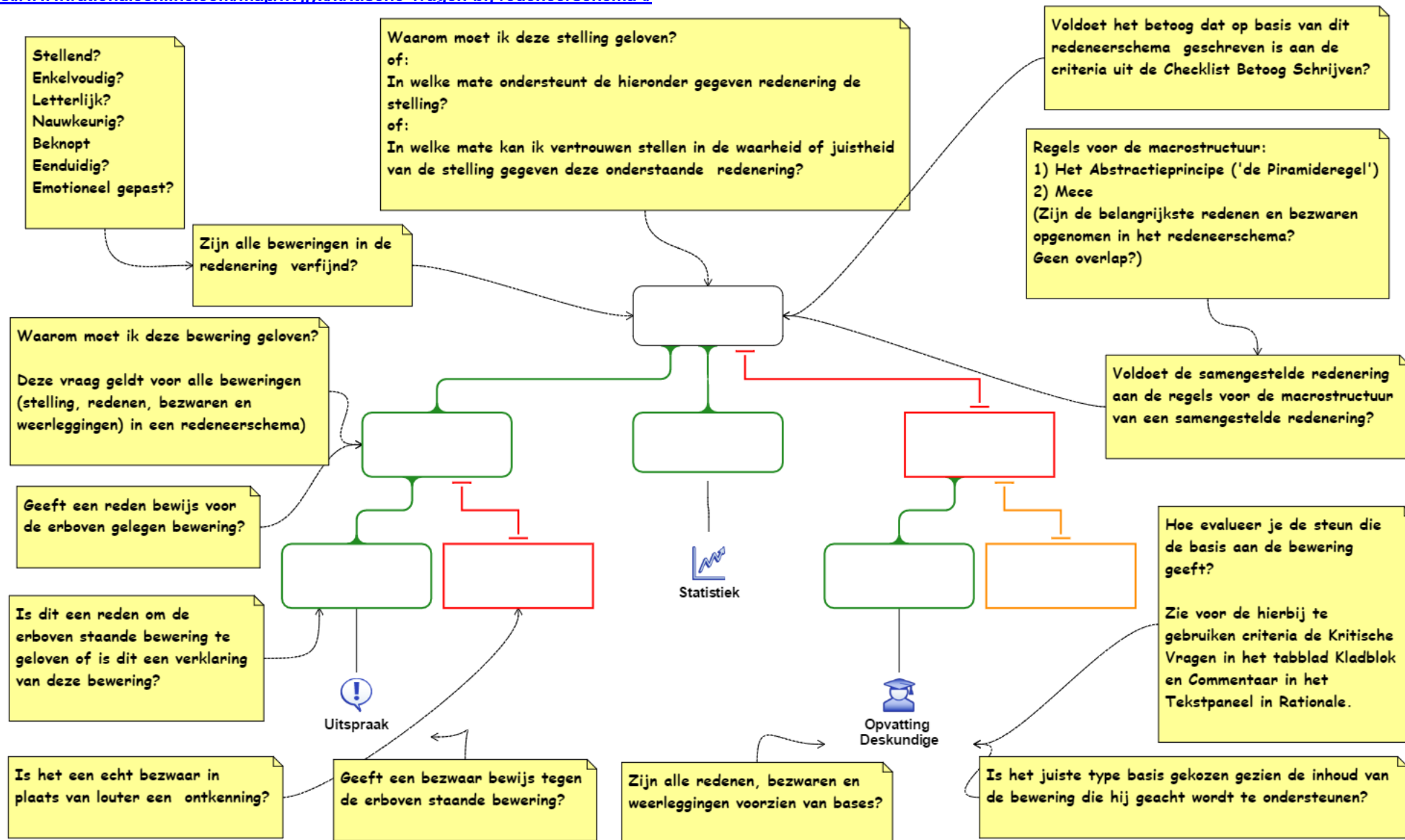

Kritische Vragen bij Redeneerschema's I

<https://www.rationaleonline.com/map/hvijyx/kritische-vragen-bij-redeneerschema-i>

Algemene Overtuiging

- Is deze overtuiging serieus of is het niet meer dan een populaire opvatting, een algemene misvatting of een stereotype?
- Is het echt een overtuiging die door de meerderheid van de bevolking wordt gedeeld?
- Bestaat er een goede basis voor deze overtuiging?
- Bestaan er geen grote meningsverschillen over deze overtuiging?
- Als de bewering een generalisatie is, is deze dan waar of acceptabel in dit geval?

Case-study

Is de case-study relevant?

- Biedt de case-study een goede basis of analogie voor de bewering?
- Komen de resultaten van de case-study overeen met de gedane bewering?

Citaat

- Betreft het een echt citaat of wordt er verkeerd of buiten de context geciteerd?
- Is het citaat relevant voor de bewering erboven?
- Ondersteunt het citaat werkelijk (met bewijzen of een illustratie) de bewering?

Data

Hoe betrouwbaar zijn de data?

- Hoe waarschijnlijk is het dat de data fouten bevatten?
- Is het mogelijk dat er met de data geknoeid is?
- Zijn de data verzameld met behulp van een betrouwbare en geschikte onderzoeksmethode?
- Betreft het relevante data en ondersteunen de data de bewering?

Definitie

Is de definitie duidelijk?

- Is iedereen het eens met deze definitie?
- Is het mogelijk dat twee mensen iets anders zouden kunnen bedoelen met deze definitie?

Gebeurtenis

- Is de gebeurtenis relevant?
- Wie heeft de gebeurtenis gerapporteerd?
- Is deze persoon betrouwbaar?
- Ondersteunt de gebeurtenis de bewering of is er sprake van een passende analogie?

Internet

- Biedt de website betrouwbare informatie die de bewering ondersteunt? (Kijk of het een .com, .edu of .org- adres is.)
- Wie beheert de website? Is dit een geloofwaardige bron?
- Worden op de website meerdere standpunten gebalanceerd belicht of slechts een standpunt?

Media

Is deze rapportage van de media betrouwbaar?

- Is de informatie uit de media op enige wijze beïnvloed? Is er bijvoorbeeld sprake van propaganda of commerciële belangen?
- Vormen de media een goede bron van informatie of bieden deze weinig meer dan roddel en insinuaties?
- Is de informatie in de media van alle kanten belicht?

Opvatting van Deskundige

- Is de deskundige
 - deskundig op een gebied dat relevant is voor de bewering (dat wil zeggen, wordt zijn/haar expertise door andere deskundigen erkend)?
 - oprecht?
 - betrouwbaar en heeft hij/zij geen belangen bij deze kwestie?
 - in een redelijke positie voor het doen van deze bewering (bijvoorbeeld als de bewering een voorspelling is of een hypothese)?
 - met reden overtuigd van de waarheid van deze bewering?
- Bestaan er over deze bewering geen serieuze meningsverschillen tussen andere deskundigen op dit gebied?

Persoonlijke ervaring

- Heeft deze betrekking op een simpele, alledaagse situatie (d.w.z. niet een generalisatie, abstractie, wetenschappelijk probleem etc.)?
- Is die gebaseerd op een directe persoonlijke ervaring met die situatie?
- Is die ervaring niet controversieel of omgeven door twijfel?

Publicatie

Hoe betrouwbaar is deze publicatie?

- Hoe gerespecteerd is de auteur op het relevante gebied?
- Hoe gerespecteerd is de uitgever?
- Als de publicatie op het internet staat, is het dan op de website van een betrouwbare instelling?

- Als de publicatie een vaktijdschrift is, vindt er dan enige selectie plaats of kan iedereen erin schrijven?
- Hoe recent is de publicatie? Is het mogelijk dat de informatie gedateerd is?

Statistiek

Hoe betrouwbaar zijn de statistische gegevens?

- Is de bron van de statistische gegevens betrouwbaar?
- Is de steekproef die voor de statistieken is gebruikt groot genoeg en representatief voor het deel van de bevolking waarover een generalisatie wordt gedaan?
- Zijn de statistische gegevens recent?
- Bestaan er al statistische gegevens voor dit gebied met dezelfde resultaten?
- Zijn de statistische gegevens afkomstig van een betrouwbare, objectieve, onbevooroordeelde en vooral onbaatzuchtige bron (zonder sprake van belangenverstrengeling dus)? (Je kunt je bijvoorbeeld afvragen wie het onderzoek heeft gefinancierd en met welke motivatie.)
- Hoe groot is de stap van de analyse van de data tot de conclusie of de resultaten?
 - Rust de interpretatie van de data op twijfelachtige veronderstellingen?
 - Als de bewering op een causaal verband berust, is er dan een bewijs voor of gaat het om niet meer dan correlatie?

Uitspraak

Hoe betrouwbaar is de persoon van wie deze bewering afkomstig is?

- Zou het kunnen dat deze persoon zich vergist?
 - Zou het kunnen dat deze persoon het zich verkeerd herinnert?
 - Kan deze persoon het eigenlijk wel weten?
- Is deze persoon onpartijdig? Kan hij of zij een reden hebben om te liegen?
- Geldt deze bewering als kennis of is het niet meer dan een persoonlijke mening?

Voorbeeld

- Hoe relevant is het voorbeeld?
- Is één voorbeeld genoeg als ondersteuning van deze bewering? (Soms is één voorbeeld genoeg; andere keren niet.)

Wet

Is deze wet of dit precedent relevant voor de bewering?

- Is voorbijgegaan aan de wet?
- Voldoen de details van de bewering aan de wet?